

VOOR ALGEMEENE ONDERWERPEN.

J. H. — Het nieuwe verbond, waarvan sprake is in het Nieuwe Testament, is het verbond met Israël, dat eens met dit volk zal opgericht worden. De Gemeente geniet al de geestelijke zegeningen van dit verbond. Jezus is als Hoogepriester gezeten in den hemel, aan Gods rechterhand, en staat, zoolang het verbond voor het volk, waarvoor het bestemd is, niet opgericht is, er borg voor, dat het zal komen. Dat het nog niet is opgericht, blijkt uit Hebr. VIII : 10—12; het Israëlietische volk volhardt nu nog steeds in zijn ongelof, terwijl in die verzen gezegd wordt, dat *allen* den Heere zullen kennen. Aan de Gemeente kan hier niet gedacht worden, omdat in de voorgaande verzen (8 en 9) niet van Israël alleen, (waarbij men dan nog aan het geestelijk Israël zou kunnen denken,) maar van *Israël en Juda* gesproken wordt. De Heilige Geest maakt dus duidelijk onderscheid tusschen de tien en de twee stammen. Ook spreekt Hij over 't zelfde volk, waarmee eens door Jehova een verbond werd opgericht, toen Hij het uit Egypteland uitleidde.

De uitdrukking: „Is het beter verbond opgericht, dan houdt Jezus op er borg voor te zijn,“ heeft niets te maken met het falen van Gods beloften; ze wil zeggen: „God heeft een nieuw verbond gemaakt, een verbond van een geheel andere soort dan dat van Sinaï, een verbond, dat een belofte, een verbinding van Gods zijde is, om Israël in genade te zegenen, niettegenstaande alle zonden en ongerechtigheden, door dat volk bedreven. Dit is Gods vrijwillige schuld jegens Israël. Want belofte maakt schuld. Zoodra nu die schuld voldaan is, — de belofte vervuld, — vervalt de borgstelling. Is dus het beter verbond opgericht, dan houdt het borgschap van Jezus natuurlijk op, omdat het dan niet meer noodig is.“

R. te F. — Wij moeten altijd vergevingsgezind zijn. Zelfs tegenover hen, die blijken onoprecht te zijn, door telkens opnieuw dezelfde dingen tegenover ons te doen. Dit wil echter geenszins zeggen, dat wij niet met allen ernst deze onoprechtheid moeten afkeuren, en, zoo God er ons toe roept, dezulken zelfs moeten tuchtigen. Uit Ps. 78 : 36—39 zien we, dat Israël terugkeerde tot God, maar geenszins oprecht. Het vleide Hem met den mond en loog met de tong. Hoe schoon ze ook spraken om God voor hen te winnen, hun hart was niet met Hem. Dit bedroefde God, zoodat Hij het gansche volk had kunnen verderven. Doch omdat Hij barmhartig was, deed Hij wel hunne dagen vergaan in ijdelheid, (als een damp) en hun jaren in verschrikking, (vs. 33) maar verdient Hij hen toch niet geheel. Dikwijls wendde Hij Zijn toorn af, en wekte Zijn gansche grimmigheid niet op.

J. v. d. F. te H. — Da Costa zegt over Dan. V : 25 ongeveer het volgende: „In elk der drie woorden ligt een dubbele zin, die bij de verklaring wordt genoemd. — Mené, mené. Het eerste woord beteekent zooveel als *geteld*, het tweede *bepaald*. Belsazars rijk was geteld, wat de uren aangaat; er was bepaald, dat het ten einde zou loopen. — Tekél. Wordt slechts eenmaal genoemd, terwijl er twee beteekenissen van gegeven worden, omdat dit ééne woord van „wegen“ zoowel als van „licht zijn“ kan worden afgeleid. Daarom de verklaring: in *veegschalen gewogen*, en *te licht bevonden*. — Upharsin. Péres. Het

eerste woord komt in klank overeen met den volksnaam der Perzen. Het beteekent verdeelende. De uitlegging was dan ook: *verdeeld*, en wel zóó, dat de *Meden* en *Perzen* het samen ontvingen.“

J. N. V.

Erratum. — In 't vorig nummer staat, op bladz. 259, boven het vers „Opgevaaren in den Hooge“: Ps. 78; dit moet zijn: Ps. 68.

LETTEREN EN TAAL.

EEN VOORMAN.

Een der voormannen van de zoogenaamde nieuwere richting op letterkundig gebied in Nederland, de heer W. Kloos, heeft dezer dagen zijn 50^{en} jaardag gevierd, waarbij hem blijken van belangstelling werden van velen.

Kloos is een der eersten, indien niet de eerste, in de „generatie van '80,“ zooals de slecht-Nederlandsche naam is voor iets van „zeer betwistbare glorie,“ — om met een dichter te spreken.

Als man van de „Nieuwe Gids,“ als dichter, heeft Kloos zich naam verworven, en terecht. Hij heeft fijn gevoel, dichterlijke aanschouwing en de gave om wat hij gevoelt en ziet „uit te zeggen,“ — om een zeer leelijke uitdrukking der „nieuwere“ te gebruiken. De gedachte uit zich bij Kloos zóó, dat ze ook u wat te denken geeft, heel veel soms; hij kan forsich zijn, en ook lieflijk, droef maar ook blij. Zijn ziel is een veelsnarig instrument, en hij bespeelt het vaak als meester.

Dat dit meesterspel echter dikwerf zeer lijdt door gebreken in den vorm, is te wijten aan den revolutiegeest der „tachtigers,“ die meenden met sloopen te kunnen bouwen. Zonderling: zij, die zoo dweepen met den vorm, bezondigen zich aan dien vorm juist het meest. Opmerkelijk is wel, dat ten slotte bij een man als Kloos de verwerping van al het vroegere, „voor '80,“ nu al heeft plaats gemaakt voor waardeering. Reeds is hij begonnen den lof te zingen der 18e eeuw. Van Alphen te prijzen! Zouden de broeders, ook die Christenen, die de revolutie van '80 dwaselijk mee verheerlijkten, hem *nu* ook volgen?

Heeft de richting van '80, die thans al weer in haar nadagen is, — en wier fout was door revolutie te willen bewerken wat door *ontwikkeling* moet komen, — in meer dan één opzicht kwaad gedaan, o.a. aan onze taal, Kloos heeft zich ten minste vrij weten te houden van vele gebreken zijner volgers, die in zijn schaduw niet staan kunnen. Ook hem heeft daarbij de tijd wijsheid geleerd.

De hoogste wijsheid echter wordt bij dezen dichter niet gevonden. Christus moge voor hem een edel mensch, een mysterieus martelaar zijn, maar een Verlosser, die de zonde der wereld wegneemt, en de zonden der Zijnen draagt in Zijn lichaam op het hout, is de Christus hem niet. De twijfel, het ongelof, de smart, waaruit heel de „richting van '80“ leeft, is ook de zijne. Wat is het leven? Kloos zegt er van:

Het is een tocht op de eindlooze Oceaen,
Wij weten niet aan welke kust wij komen,
Of wij ten slotte in donkren storm vergaan,
In 't diepste diep voor eeuwig doodstil droomen,
Dan wel, stil-wieglend in een blanke boot,
Zachtjes inglijden 't eeuwig morgenrood.

Wie geloof, spreekt anders, en stelt zich zulk een dichter niet tot ideaal, ook al kan hij diens gaven waardeeren.

A. J. H.